

Täysistunto

Tiistai 2.12.2025 klo 14.00—21.23

21. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 talousarvioesityksen (HE 99/2025 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 171/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 21. asia. Asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan. Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin tiistaina 25.11.2025 pidetyssä täysistunnossa. — Jatketaan keskustelua. — Edustaja Sarkomaa poissa. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.11 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on siis vuoden 2026 talousarvioesityksen täydentäminen. Hallitus panostaa muun muassa liikenneinfraan, uusiin investointeihin, puolustukseen ja kauan toivottuun, odotettuun omalääkärimalliin, se nyt toteutetaan.

Mutta haluan puhua muutaman sanan julkisuudessaakin paljon esillä olleesta asiasta.

Haluan kiittää hallitusta siitä, että on nähtävissä vahvaa vastuunkantoa luovaa taloutta ja kulttuuria ja erityisesti elokuva-alaa kohtaan. Haluan korostaa yhtä keskeistä muutosta. Hallitus on päätöksessään perunut aiemmat suunnitellut leikkaukset elokuva-alan tuotantotukiin, vaikka taloustilanne on vaikea. Tämä on arvokas päätös, koska elokuva-ala on paljon enemmän kuin viihdettä. Se on merkittävä työllistäjä, osaamis- ja vientiala ja kulttuurinen vaikuttaja. Aiemmin esitetyt suunnitelmat jopa noin 7,8 miljoonan euron leikkauksesta olisivat merkinneet alan tuotantomäärien lähes puolittumista ja 200—300 henkilötövuoden menetystä.

Kun hallitus nyt on löytänyt vaihtoehtoisia säästökohteita ja siten estänyt nämä leikkaukset, se on tehnyt merkittävästi oikean valinnan luovan talouden, kotimaisen elokuvatuotannon ja lähiliiketoiminnan näkökulmasta. Lisätalousarvioesityksessä hallitus tekee vuoden 2026 tuloslaskelmaan ja menoarvioihin tarkennuksia, jotka vastaavat muuttuneita talous- ja toimintaympäristöjä. Tällainen joustava reagointi on perusteltua ja osoittaa, että hallitus kuuntelee elinkeinoelämää ja kulttuurialaa ja on valmis tekemään korjausliikkeitä.

Arvoisa puhemies! Erityiskiitos siitä, että leikkauslinjaa ei ajettu läpi sellaisenaan. Hallitus kuunteli kriittistä palautetta ja muutti suunnitelmia. Tämä on vastuullista päätöksentekoa. Se, että kulttuuri- ja elokuva-ala turvataan tukien kautta, antaa signaalin: Suomi arvostaa luovaa osaamista ja suomalaista tarinankerrontaa. Lisäksi tämä päätös auttaa säilyttämään kulttuurialan työllisyyttä ja alueellista elinvoimaa. Esimerkiksi pienissä teattereissa kotimainen elokuva on merkittävä veturi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

Vaikka tämä päätös on erinomainen, alan tulevaisuus edellyttää, että tuet pysyvät riittävinä ja rahoitusmallit pitkäjänteisinä. Pelkästään tilapäinen leikkausten peruuttaminen ei riitä, jos alusta- ja tuotantokustannukset jatkavat nousuaan. On tärkeää sekä kulttuurisesti että taloudellisesti, että kotimainen elokuva-ala pysyy kilpailukykyisenä ja että sen työntekijöille tarjoutuu jatkuvia mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja tuotantoihin osallistumiseen.

Tämä lisätalousarvio on osoitus siitä, että myös kulttuurinäkökulma on otettu vakavasti osana talous- ja yhteiskuntapolitiikkaa. Se, että leikkausuhka elokuva-alan tuotantotuista on hylätty, on tärkeä merkki: suomalainen elokuva-ala nähdään investointina, ei pelkkänä kulueränä. Tällä päätöksellä turvaamme paitsi kulttuurista monimuotoisuutta myös uusia työpaikkoja ja kotimaista tuotantoketjua.

Totta kai aika moni meistä tietää Sisun, elokuvan Sisu ykkösen. Nyt on tullut Sisu kakkonen. Kyllä me kaikki haluamme varmaan olla ylpeitä ja voimme olla ylpeitä siitä, että Sisu kakkonen niittää mainetta nyt jo Amerikoissa ihan täysillä.

Lopuksi vielä toive: Kotimaiset toimijat musiikin saralla — alleviivaan: kotimaiset toimijat —, minä toivoisin, että heidät nähtäisiin voimavarana. He ovat veronmaksajia, ja nämä veroeurot kotimaisilta toimijoilta jäävät kotimaahan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

19.16 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Talousarvion täydentäminen on toivottu ja odotettu. Se on valinta suunnasta, valinta siitä, mihin Suomi panostaa, mitä se pitää tärkeänä ja miten se varautuu tulevaan. Tässä täydentävässä talousarvioesityksessä katse on käännetty oikeaan suuntaan, pohjoiseen. Oulu ja Pohjois-Pohjanmaa eivät ole Suomen laidalla. Ne ovat yksi maamme tärkeimmistä kasvun ja turvallisuuden keskuksista. Pohjoisen reitit eivät palvele vain alueen ihmisiä vaan koko Suomea ja sen elinkeinoelämää, vientiä, huoltovarmuutta ja turvallisuutta. Juuri siksi panostukset Limingan ja Oulun väliseen kaksoisraiteeseen sekä Oulun ja Haaparannan väliseen raideliikenteeseen ovat sekä liikennepoliittisesti että turvallisuuspoliittisesti merkittäviä.

Arvoisa puhemies! Raide- ja tieverkko eivät ole vain liikkumista varten. Ne ovat myös osa kriittistä huoltovarmuutta. Ne varmistavat, että tavarat, polttoaineet, ruoka, lääkkeet ja ihmiset liikkuvat myös silloin, kun tilanne on poikkeuksellinen. Pohjoisen satamien, raideyhteyksien, teollisuuden ja logistiikan toimivuus on osa koko maan kestävyyttä kriiseissä. Samalla täydentävässä talousarviossa esitetyt panostukset jäänmurtokalustoon tukevat arktisten meriväylien toimintakykyä. Ne turvaavat sen, että merikuljetukset pysyvät käynnissä ympäri vuoden. Tämä on ratkaisevan tärkeää Suomen ulkomaankaupalle ja erityisesti Pohjois-Suomelle, jonka elinkeinoelämä nojaa pitkälti kuljetusketjujen sujuvuuteen.

Arvoisa puhemies! Kun puhumme huoltovarmuudesta ja turvallisuudesta, emme puhu vain puolustuksesta. Puhumme kokonaisuudesta, jossa yhteiskunnan rakenteet, logistiikka, energiahuolto ja toimivat yhteydet ovat keskiössä. Tässä esityksessä nämä elementit liittyvät toisiinsa selkeästi ja johdonmukaisesti. On tärkeää nähdä, että nämä investoinnit eivät ole vain menoeriä tämän päivän budjetissa. Ne ovat sijoituksia Suomen tulevaisuuteen, sen kilpailukykyyn, kriisinkestävytyteen ja alueelliseen elinvoimaan. Kun vahvistamme Oulun asemaa pohjoisen liikenteen solmukohtana, vahvistamme koko Suomen selkärankaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

Arvoisa puhemies! Haluan lopuksi todeta, että täydentävä talousarvio osoittaa, että pohjoinen Suomi ja sen reitit ymmärretään nyt strategisesti tärkeiksi. Tämä suunta on oikea ja tärkeä myös tulevina vuosina. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunistola, poissa, edustaja Jari Koskela, poissa, edustaja Kalmari, poissa, edustaja Honkonen, poissa. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

19.20 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Tästä täydentävästä esityksestä talousarvioon voin tässä todeta, että tähän johtuu aika paljon siitä, että kasvua ei ole. Viime viikkojen uutiset kertovat, että olemme taantumassa, ja se kertoo siitä tämänhetkisestä tilanteesta, missä ollaan. OECD taisi tänään arvioida, että meidän kasvu on nolla tälle vuodelle, ja kaikki näyttää siltä, että se aika lailla toteutuu. Työttömyys meillä on korkealla tasolla ja pitkäaikaistyöttömyys erityisen korkealla tasolla. Nämä kaikki näkyvät nytten tässä tilanteessa käänteisesti myös siten, että kun täälläkin 644 miljoonaa otetaan enempi velkaa kuin oli aikaisemmin tarkoitus, ja siinä mielessä ilman tuota asuntorahastoa — 2,3 miljardia — tämä alijäämä on 11,6 miljardia euroa, ja se katetaan ottamalla lisää velkaa. Meillä on aika huono tilanne koko ajan. Mennään huonompiin lukuihin, ja velanotto vain kasvaa ja konkurssit kasvavat.

Tässä mielessä toivoisi, että nyt kun tässäkin esitetään, että tehdään näitä tiettyjä investointeja, lisäinvestointeja, joilla sitten saataisiin kasvua aikaan, tekoälyä ja muuta, niin se toimisi sitten myös niin, että me saadaan kasvua aikaiseksi. Me rahoitetaan tätä 4,2 miljardin investointiohjelmaa myymällä omaisuutta. Siihen liittyykin tässä se kysymys, mitä omaisuutta nyt myydään, koska tämä investointipotti kasvaa eri syistä, ja millä tavalla niitä tehdään, milloin niitä tehdään ja mitä omaisuutta myydään, ja sitten katsottaisiin vastineeksi, että jos omaisuutta myydään, niin onko se uusi sijoituskohde sitten sen verran parempi, että se tuottaa paremmin. Eli tämä kysymys täällä on myöskin semmoinen, joka tähän liittyy.

Arvoisa puhemies! Täällä on myös hyviä asioita. Esimerkiksi valtatie 9 tuolla välillä Tampere—Orivesi, aika pitkään hankkeena ollut asia, nyt etenee tässä, mikä on hyvä asia. Sitten omalääkärimalli: sitä vauhditetaan. Esimerkiksi Pirkanmaan hyvinvointialueella noin neljäsosa on jo omalääkäri- ja omahoitajamallissa. Tämä tukee sitä kehitystä, ja toivottavasti muilla alueilla päästään kanssa tekemään siellä alueilla. Täällä on myös hyviä asioita, mutta tämä valitettavin piirre on tässä, että velanotto kasvaa aika isolla määrällä tässäkin täydentävässä esityksessä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Wickström poissa. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

19.24 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Täydentävä talousarvioesitys on tänä vuonna poikkeuksellisen selkeä osoitus siitä, että vaikeassakin taloustilanteessa pystytään tekemään täsmätoimia, jotka nostavat koko maan selvästi paremmalle kasvu-uralle. Hallitus on linjannut, että tarvitaan vaikuttavia toimia, jotka puretaan sinne, missä kasvua syntyy, osaamiseen, infraan, investointeihin, turvallisuuteen ja toimivaan perusterveydenhuoltoon. Suomen talouskasvu on vihdoinkin käynnistymässä, ja tätä hetkeä emme voi hukata. Vuoden 2026 budjetissa kevennetäänkin työn verotusta yli miljardilla. Perintö- ja lahjave-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

roa kevennetään, t&k-panostukset jatkuvat voimakkaina, työnteon kannustimien vahvistaminen on ollut pitkä tavoite, ja hallitus tekee sen. Samalla hallitus on tehnyt yli 10 miljardin euron sopeutukset kahden vuoden aikana. Se on vastuunkantoa, jota ei voi kiertää, jos velkaantuminen halutaan pysäyttää. Julkisen talouden tasapainottaminen on vähintäänkin kahden vaalikauden työ.

Arvoisa puhemies! Kasvun edellytykset eivät synny pelkällä veropolitiikalla. Tarvitaan väyliä, jotka toimivat, lupia, jotka etenevät, ja osaajia, joita on saatavilla. Täydentävä talousarvio vie kaikkia näitä eteenpäin. Korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään 800 paikalla erityisesti kasvualueille, kuten ydin- ja energiatekniikkaan. Nuorille annetaan maksuton 30 opintopisteen väylä avoimen kautta. Tämä on todellinen reitti niille kymmenilletuhansille, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa. Samalla laitetaan kuriin se ongelma, että neljännes paikoista meni aiemmin jo tutkinnon omaaville. Opiskelu-oikeusuudistus korjaa tätä loppuvuodesta.

Suurille puhtaasti siirtymän hankkeille annetaan vihdoinkin lupa käsittelyyn etusijalla. Tämä on kriittistä, sillä Suomessa on miljardiluokan investointeja vireillä, sähkövarastoja, datakeskuksia, teollisuuden vihreää tuotantoa, ja yritykset eivät voi odottaa iki-ikuisia prosesseja.

Infrasta on puhuttu paljon, mutta nyt sitä myös rakennetaan. Tässä esityksessä käynnistetään jälleen uusia hankkeita eri puolilla Suomea, Liminka—Oulu-kaksoisraide, vt 9:n parantaminen Tampereella, tärkeät väyläsuunnittelut, jäänmurtajahankinta, yöjunarunko ja Kupittaa kansi, joka on tärkeä osa Taito-kampusta Tiedepuistossa. Tie- ja ratahankkeiden kautta syntyy työpaikkoja, sujuvaa arkea ja ennen kaikkea kilpailukykyä.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa ei enää kaivata uusia hallintomalleja, vaan vaikuttavia tekoja hoitoonpääsyn parantamiseksi. Siksi hoidon jatkuvuuden vahvistaminen on yksi hallituksen viisaimpia sote-päätöksiä. Tässä esityksessä siihen osoitetaan 40 miljoonaa euroa. Omälääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamalli ovat tutkitusti toimivia. Kun potilaalla on omälääkäri, jonot lyhenevät, kustannukset pienenevät ja laatu paranee. Ammatinharjoittajamalli tuo lääkäreitä takaisin julkiseen perusterveydenhuoltoon. Itsenäisyys ja kannustavuus lisäävät halukkuutta, ja tämä on potilaan etu.

Turvallisuus ei myöskään jää sivuun. Ukrainaa tuetaan entistä vahvemmin, 100 miljoonaa euroa Naton yhteiseen tukialoitteeseen ja lisää siviilimateriaalia. Samalla vahvistetaan omaa kriisinsietokykyämme, maanpuolustuskoulutusta, hätäkeskuspäivystäjien koulutusta ja muuta, mikä pitää yhteiskunnan toimintakykyisenä.

Arvoisa puhemies! Lisätalousarvio sisältää myös käytännönläheisiä toimia, jotka vaikuttavat arkeen: tekoälyyn ja digitalisaatioon panostaminen julkisen hallinnon tuottavuuden parantamiseksi, äkillisten rakennemuutosten tuki alueille, afrikkalaisen sikaruton torjunta ja Paimion parantolan kehittämisen 10 miljoonan euron valtuus, joka on kulttuuriperintöä, matkailua ja aluekehitystä samassa paketissa. Vaikka tilanne on vaikea, suunta on oikea. Kasvu käynnistyy, velkasuhde tahtuu tällä vaalikaudella, ja julkinen talous kääntyy vakaammalle pohjalle.

Hallitus tekee sen, mikä on välttämätöntä, myös silloin, kun se ei ole helppoa. Tämä lisätalousarvio on selkeä osoitus siitä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, poissa. Edustaja Viitala, poissa. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

19.28 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Tässä käsittelyssä olevassa täydentävässä talousarviossa on todella hyviä panostuksia äärimmäisen tärkeisiin asioihin. Tässä vain muutamia mainitakseni: omalääkärimallin kehittämiseen alueille 40 miljoonaa euroa, ja Pohjois-Pohjanmaalta tulevana edustajana iloitsen myös liki 200 miljoonan euron rahoituksesta Oulu—Liminka-väliselle kaksoisraiteelle sekä sille, että Oulusta pääsee jo ensi vuonna myös Tornio-Haaparantaan junalla.

Arvoisa puhemies! Omalääkärimalli tuo potilaille tutun lääkärin, sujuvampaa hoitoa, parempaa laatua ja pitkällä aikavälillä säästöjä koko terveydenhuollolle. Se on iso mutta välttämätön askel kohti toimivampaa perusterveydenhuoltoa Suomessa. Omalääkärimallien kautta tulevat tulevaisuuden säästöt ovat äärimmäisen tärkeitä, koska järjestelmämme ei yksinkertaisesti kestä kustannuskehityksen jatkumista tämänkaltaisena. Erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua tuleekin hillitä juuri tämänkaltaisilla ennakoivilla malleilla, mitä omalääkärimalli on. Se on myös potilaan kannalta paras vaihtoehto. Iso kiitos ministeri Kaisa Juusolle asian aktiivisesta edistämisestä.

Arvoisa puhemies! Sitten tähän Pohjois-Pohjanmaan tulevaan ilouutiseen. Vihdoin Oulu—Liminka-välinen kaksoisraide etenee. Ratahanke saa rahaa 199 miljoonaa euroa tällä täydentävällä talousarviolla. Tällä investoinnilla saadaan toimintavarmuutta junien aikatauluihin, lisättyä kapasiteettia, ja samalla saadaan urakoitsijoille töitä — todellinen alueellisen elinvoiman ja työllisyyden piristysruiske. Tämä on pitkään odotettu investointi. Kiitos siitä.

Liikenneministeri Lulu Ranteen aikana on muutoinkin panostettu tiestöön ja raiteisiin ennätyksellisen paljon. Tässä esityksessä on Oulun alueen kannalta myös toinen merkittävä asia. Nimittäin ensi vuonna Oulusta pääsee junalla aina Ruotsiin saakka. Liikenteen sujuvuus ja teiden perusteellinen kunnostaminen lisäävät merkittävästi myös liikenneturvallisuutta ja edistävät huoltovarmuutta.

Arvoisa puhemies! Tämä täydentävä talousarvioesitys on erinomainen. Kiitos siitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, poissa. Edustaja Skinnari, poissa. Edustaja Eskelinen, poissa. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

19.31 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Tänään käsittelemme täydentävää talousarviota, johon sisältyy monia tärkeitä hankkeita. Perussuomalaisten kannalta yksi keskeisimmistä on 40 miljoonan euron rahoitus omalääkärimallille, ja tästä erityiskiitos sosi- aali- ja terveysministeri Kaisa Juusolle.

Omalääkärimalli tarkoittaa, että jokaisella on oma lääkäri, joka tuntee potilaan ja hoitaa asiat alusta loppuun. Kun hoito on jatkuvaa ja tuttu lääkäri vastaa, jonot lyhenevät, turhat päivystyskäynnit vähenevät ja ihmiset saavat apua ajoissa. Tutkimukset osoittavat, että tämä tapa parantaa tyytyväisyyttä, säästää rahaa ja käyttää resurssit järkevämmin.

Nykyinen soteuudistus on jättänyt liian monet ilman hoitoa. Omalääkärimalli tuo järjestelmään selkeyttä ja luottamusta. Kun ihminen tietää, kuka häntä hoitaa, se lisää turvallisuutta ja vähentää pompottelua luukulta toiselle. Omalääkärimalli on satsaus ihmisten terveyteen ja koko sotejärjestelmän kestävyYTEEN. Jokainen suomalainen hyötyy siitä, että hoito toimii ja kustannukset pysyvät kurissa.

Tuon tänään esimerkin Etelä-Savon hyvinvointialueen Eloisan omalääkärimallista, joka on palkittu valtakunnallisessa kilpailussa. Eloisan ikääntyneiden palvelussa omalääkärimalli otettiin käyttöön vuoden 2024 aikana. Mallin avulla siirryttiin ostopalvelulääkäreistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

virkalääkäreihin. Tämä on tuonut hoidon jatkuvuutta ja selkeyttänyt hoitotyötä. Myös kustannukset on saatu kuriin, kun kalliit ostopalvelut on saatu purettua.

Omalääkärimalli on helpottanut hoitajien työtä, tuonut turvallisuutta, kun hoitoketjussa on potilaan tunteva lääkäri, joka on hyvin saavutettavissa. Merkittävää on ollut myös se, että sairaalasta kotiutumisesta ovat olleet sujuvia ja onnistuneita. Eloisa jatkaa omalääkärimallin kehittämistyötä ulottaen sen omaishoidossa oleville asiakkaille löytäen tätä kautta moniammatillisesti asiakkaita hyödyntäviä käytänteitä. Esimerkillistä työtään jälleen kotimaakunnastani Etelä-Savosta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, poissa. — Edustaja Holopainen, olkaa hyvä.

19.34 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Haluan muutaman huomion nostaa tästä hallituksen täydentävästä talousarvioesityksestä. Täällä olisi monta kohtaa, mitä voisi kommentoida, mutta muutaman tähän nostin.

Ensin haluaisin antaa kiitoksia siitä, että täällä on lisäesitys puolustusministeriön hallinnonalalle. Tämä koskee siis sitä, että Suomi osallistuu Ukrainaa tukevaan Naton PURL-aloitteeseen, ja siihen ehdotetaan 100 miljoonan euron määrärahaa. Pidän tätä erittäin tärkeänä. Tiedämme todella hyvin, kuinka kriittisiä aikoja Ukrainan urheassa puolustustais-
telussa eletään. On todella tärkeää, että Suomi osoittaa vahvasti ja määrätietoisesti tukea Ukrainalle, joka taistelee siis koko Euroopan vapauden puolesta.

Sitten haluan myös kiittää siitä, että ennakkotiedoista poiketen hallitus on nyt perumassa elokuva-alalle aiemmin osoitetut säästöt. Tämä on tosi hieno asia, koska on tullut paljon palautetta, että tässä aiemmassa säästöesityksessä ei oltu huomioitu sitä merkitystä, joka elokuva-alalla sekä muillakin luovilla aloilla on myöskin Suomen elinvoimaisuuden näkökulmasta.

Sitten muutama negatiivisempi huomio.

Erityisen surullinen olen siitä, kun nyt täällä on esitetty vaihtoehto elokuva-alan säästöille, että tämä vastaava säästö toteutetaan sitten tuolta koulutuksen puolelta, eli yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen rahoitusta vähennetään sekä perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteisiä menoja vähennetään. Tämä on todella valitettavaa. Nyt tässä on kyseessä melko pienet summat verrattuna näihin aiempiin isoihin säästöihin, joita koulutuksen puoleen on tehty, mutta yhtä kaikki pidän niitä todella valitettavina ja lyhytnäköisinä. Tiedämme, että iso osa tätä julkisen talouden kriisiä muodostuu siitä, että tuottavuuskehitys on Suomessa ollut vertailumaita heikompaa, ja tiedämme myöskin, että olemme aika paljon jäljessä siitä tavoitteesta, joka meillä on ollut tämän koulutusasteen nostamisen osalta, ja tietenkin säästöt koulutukseen vievät asioita väärään suuntaan.

Sitten jäin kaipaamaan muutamaakin asiaa, joita taas olisin toivonut, että täältä olisi löytynyt. Eli paljon tässä viime aikoina on puhuttu hyvinvointialueitten tilanteesta, ja on hyvin tiedossa, että hyvin moni hyvinvointialue on hakenut esimerkiksi lisärahoitusta mutta ei ole sitten lisärahoitusta saanut, ja nyt kun ensi vuodelle aika vähän on budjetoitu myöskin lisärahoitukseen, niin näyttää siis siltä, että hallitus ei ole parantamassa tätä hyvinvointialueitten tilannetta merkittävästi, ja nyt jo tiedämme, että moni hyvinvointialue on irtisanomassa henkilökuntaansa.

Sitten olen tosiaan surullinen myös siitä itäisen Suomen unohtamisesta. Täältä ei löytynyt investointipuoleltakaan esimerkiksi Karjalan radan kaksoisraiteistamista eikä oikeas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

taan muitakaan panostuksia itäiseen Suomeen. Pitäisin niitten huomioimista tärkeinä, koska elinvoimainen itäraja on myös tärkeä osa Suomen kokonaisturvallisuutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

19.37 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Talousarvioesityksen täydentämisen osalta täällä todetaan näin: ”Osana Itäisen Suomen ohjelman toimeenpanoa ehdotetaan 0,7 miljoonan euron määrärahaa pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakuntien alueella.” Ja sitten: ”Äkillisen rakennemuutoksen tukitoimiin ehdotetaan 2 miljoonaa euroa.” Voin todeta, että siellä tarve olisi kyllä suurempaan ja vahvempaan tukeen ihan aiheellisesti.

Samaten kuulin hetki sitten tässä keskustelussa sen, että pohjoiseen, sinne Oulun seudulle ja muualle, tulee aika railakkaitakin tukia satojen miljoonien osalta raideliikenteeseen ja muuhun, mikä on tietysti hienoa heille, ja hyvä niin. Varmasti niille on tarpeensa ja paikansa, en sitä kiistä, mutta olisi hyvä, jos sieltä liikenisä sitten tuonne itäiseen Suomeenkin vähän enemmänkin sitä tukea kuin nämä, mitä äsken luetteloin, 0,7 miljoonaa euroa ja niin pois päin.

Ja kuten on todettu, niin siellä Itä-Suomessa esimerkkinä voi mainita sen, että Pieksämäki—Varkaus—Joensuu-ratayhteyden sähköistämisen suunnittelun aloittaminen olisi äärimmäisen tärkeää. Tästä muun muassa on lausunut kolme eri maakuntaa, viisi eri kuntaa, elikkä se on todella tärkeää. Siinä puhutaan huoltovarmuudesta, elinkeinoelämästä ja kaikista muista tärkeistä asioista.

Tästä olen erittäin harmissani, että Itä-Suomi ei enempää saanut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

19.38 Vesa Kallio kesk: Arvoisa herra puhemies! Jatkan oikeastaan edustaja Holopaisen ja edustaja Suhosen kommentteista.

Tosiaankaan Nelostien itäpuolelle ei näitä hankkeita tässä täydentävässä talousarvioesityksessä ollut, ja sitten Pieksämäki—Jyväskylä-hanke, joka oli siis jo menossa, keskeytettiin, ja sieltä lähti 60 miljoonaa. Elikkä nämä liikennehankkeet olivat meille itäisen Suomen osalta miinus 60. Ja tämä tuli esille, että 700 000 euroa tuli näihin pk-yritysten hankkeisiin, mikä on tietysti hyvä juttu, mutta jos 644 miljoonaa otetaan samaan aikaan velkaa, niin se on 0,1 prosenttia siitä. Mutta onhan siinä se positiivinen puoli, että me emme aiheuta lisävelanottoa sitten tähän haastavaan taloudelliseen tilanteeseen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

19.39 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä näihin edellisten puheenvuorojen huoleen, että Itä-Suomi nyt tässäkin täydentävässä esityksessä jää kyllä unholaan. Minusta se on tosi valitettavaa, kun kuitenkin aina puheen tasolla me tässä salissa yhteisesti kannetaan huolta Itä-Suomen elinvoimasta, mutta sitten se ei kuitenkaan konkretisoidu koskaan näihin päätöksiin. Todellakin minusta tämä tilanne on siinä mielessä erikoinen, koska se tarve on ihan selkeä — sitä ei kai kukaan kuitenkaan kiistä.

No kaiken kaikkiaan tässä täydentävässä esityksessä valitettavasti nyt taas kohdistetaan leikkauksia koulutukseen, vaikka hallitus on luvannut, että koulutuksesta ei leikata. Eihän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

tämä toinenkaan hallituksen lupaus siitä, että velkaantuminen taittuisi, pidä paikkaansa. Kyllähän hallituksen talouspolitiikka valitettavasti nyt menee aivan toiseen suuntaan kuin mitä he itse puhuvat ja mitkä ikään kuin tavoitteet ovat olleet.

Sinänsä olen iloinen kyllä siitä, niin kuin varmasti moni muukin tänään on ollut tyytyväinen, että tämä av-tuen leikkausten peruutus on tehty, mutta olisin toivonut tietysti, että ne leikkaukset olisi haettu ympäristölle haitallisista yritystuista, kun kuitenkin tätä av-tukileikkausta alun perin kohdeltiin ikään kuin tämmöisenä yritystukileikkauksena, ja nyt sitten käytännössä ne säästöt haetaan OKM:n puolelta ja koulutuksesta.

No, kehuja voi antaa tästä omalääkärimallikokeilusta. Se on ihan hyvä suunta, ja varmasti sinänsä, jos tämmöinen omalääkärimalli yleistyy ja saadaan niitä pitkiä hoitosuhteita, se tuo myös ihan eri tavalla tehokkuutta. Mutta kyllähän kokonaisuutena tämä hyvinvointialueiden tilanne on varsin vaikea, ja koko ajan nyt uutisoidaan siitä, miten eri hyvinvointialueet irtisanovat ihmisiä. Kyllä tässä hallituksen pitäisi pystyä nyt varmistamaan se, että meidän hyvinvointialueilla on riittävä rahoitus niin, että ne palvelut todellakin ovat siellä ihmisten saatavilla.

Sitten tietysti huomio kiinnittyy myös siihen, mitä tästä täydentävästä puuttuu. Tässä ei ole, jälleen kerran, riittävästi resursseja laitettu ilmastokriisin torjuntaan, ei luontokadon pysäyttämiseen, vaan näitä päätöksiä hallitus on koko ajan vain lykännyt ja lykännyt, vaikka me kaikki tiedämme, että ne tulevat sitä kalliimmiksi, mitä enemmän niitä päätöksiä lykätään. Mutta ei tässäkään esityksessä nyt mitään todellisia uusia panostuksia näihin asioihin valitettavasti ole.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.